

Adı Soyadı:

No:

SÖZ VARLIĞINI GELİŞTİRME 2

6. **Özetleyen ve sonuç bildiren ifadeler** : Bir yazıda anlatılanları sonuca ulaştırıcı, kısaca özetleyici özellikteki tümcelerdir.

Özetleyen ve sonuç bildiren ifadeler → özetle, kısaca, özet olarak, kısacası, sonucunda, böylece, sonuç olarak, son olarak, bunun sonucunda, özetlemek gerekirse, sonunda....

* Aşağıdaki söz öbeklerini yukarıdaki uygun sözcüklerle tamamlayınız.

- Gezide her öğrenci doyasıya eğlendi. Böylece _____
- Öğretmenimiz bu derste doğal sayılar ünitesini bitirdi. Son olarak _____
- Her gün düzenli spor yaptım. Sonuç olarak _____
- Bu yıl sınavlara daha farklı hazırlanmak istiyorum. Özetle _____
- Bütün çalışmalarını tamamladım _____ yeni projelere başlayabileceğim.
- Onunla uzun uzun konuştuk _____ bana bu çalışmaya katılmayacağını söyledi.
- _____ köyümüzde her türlü ürün yetişir.
- _____ balınız kaliteli ancak suratınız sirke satıyor, almayacağım.
- Okulda işlerim bitmişti _____ eve gidebildim.
- Mehmet zekiymiş, planlıydı _____ iyi bir önderdi.
- Dengeli beslenme, mevsimine uygun giyine önemlidir _____ bunlar sağlığımızı etkiler.
- Aslında çok iyi oynadık _____ maçı yine kaybettik.
- Marketten süt, peynir, yumurta, bal _____ kahvaltılık yiyecekler aldık.
- Bilinçsizce yapılan ilaçlama çalışmaları zararlı otlar ve böceklerin yanında; arıların, kelebeklerin ve diğer böceklerin, _____ birçok canlıların ölümüne neden olmaktadır.
- Törende konuşmalar yapıldı, şiirler okundu, gösteriler yapıldı _____ tören sona erdi.
- Çok çalıştık, çok uğraştık ama _____ çok güzel bir maket yaptık.
- Hafta sonu pikniğe gittik. Yemeğimizi yedikten sonra salıncak kurduk sallandık. İp atladık, top oynadık _____ çok güzel bir hafta sonu geçirdik.
- Ablam doktorun verdiği ilaçları düzenli olarak kullanmış ve _____ sağlığına kavuşmuş.
- _____ kendine verebileceğin en değerli hediye; iyi bir dosttur.

* Paragrafları okuyup boş bırakılan yerlere özetleyen ve sonuç bildiren ifadelerden uygun olanlarını yazınız.

Masallarda hep olağanüstü canlılar, devler, cüceler, periler, cadılar vardır. _____ masallarda gerçek ögeler değil, gerçek dışı ögeler bulunmaktadır.

İpek böceği tırtılları, dut ağacının yapraklarını yiyerek büyür. Bir ayda yedikleri dut yapraklarının miktarı, kendi ağırlığının dokuz bin katını bulur. _____ bir tırtıl hâline gelir.

Çocukluğumdan beri resme hep ilgi duydum. Her zaman çok güzel tablolar yapmanın, ünlü bir ressam olmanın hayaliyle yaşadım ama karşıma engeller çıktı. Ben tüm engellere rağmen hayalimden hiç vazgeçmedim. _____ önüme çıkan ilk fırsatta hayalimi gerçekleştirmenin bir yolunu buldum. _____ bugün tanınmış bir ressamım.

Dün annemle dışarı çıktık. Vaktimizi güzel bir biçimde değerlendirmek istiyorduk. Önce annemle sinemaya gittik; çok güzel bir animasyon film izledik. Daha sonra ise annem kitabevine gidip ikimize de güzel kitaplardan almak istedi. Annem, kendisi için son çıkan kitaplardan aldı. Ben de ilgimi çeken çok güzel bir kitap aldım. Daha sonra birlikte yemek yedik. _____ çok yorulmuştum. Ama çok mutluydum. _____ bugün annemle çok güzel vakit geçirdik.

Kemiklerin hareket edebilmesi için karşılıklı olarak iki kasın birbirine zıt çalışması gerekir. Örneğin kolun ön yüzünde bulunan bir kas kasılırken, bu kasın aksi tarafında bulunan kas gevşer. _____ hareket gerçekleşir. _____ birbirine zıt olarak çalışan kaslara zıt etkili kaslar denir.

Havalar bazen soğuk bazen sıcaktır. Değişen koşullara göre vücudumuzu daha sıcak veya daha soğuk tutmak isteriz. Yünlü giysiler vücudumuzu sıcak tutarken, pamuklu giysiler serin tutar. _____ havanın sıcaklığına göre kıyafet giyeriz. _____ değişen hava koşullarından en az derecede etkileniriz.

Elektrik çarpması, elektriğin vücudumuza bir noktadan girip başka bir noktadan çıkması olarak tanımlanabilir. _____ insan vücudu iletkenidir. Elektriğin iletilmesinin istenmediği durumlarda bazı önlemler alırız. Elektrik prizleri, elektrik kabloları yalıtkan maddelerle kaplanır. _____ plastik ve seramik maddeler yalıtkanlıktır. _____ insanlar bu maddeleri kullanarak elektriğe çarpılma tehlikesine karşı önlem almış olur.

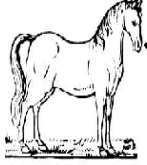
1. Aşağıdaki çocukların hangisi, **özetleyen** bir ifade kullanmıştır?

- A. Kitabın özetine bir an önce başla – mazsam ödevimi bitiremeyeceğim.
- B. Öğretmenim, özellikle bu kitabı okumamı tavsiye etti.
- C. Kitabı okuduktan sonra özet çıkarman çok fazla zamanını almaz.
- D. Böylece bir an önce okumaya baş – laman gerektiğini anladın.

2. Hangi tümcede **sonuç bildiren** bir ifade vardır?

- A. Son günlerde çok çalışmadığını görüyorum.
- B. Konunun özetini sayfanın arkasına yazmış.
- C. Sonunda çok çalışması gerektiğini anladı.
- D. Oyun bittiğinde hepimiz yorgun düşmüştük.

3.

Zzzz!!!

Atların bacak kemiklerinin kilitlenebilme özelliği vardır. Atlar uyurken yere düşmezler. Kısacası

Hangi tümce, çocuğun sözlerinin devamı olabilir?

- A. atların bacakları çok uzundur.
- B. atlar ayakta uyur.
- C. atlar uyumayı sevmez.
- D. atlar düşmemek için bacaklarını kilitler.

4.

Selda, fen ve teknoloji dersinde yaptığı deneyi açıklarken sonuç bildiren bir ifade kullanıyor.

Buna göre hangisi Selda'nın tümcesi olabilir?

- A. Böylece maddenin üç hâlini görmüş olduk.
- B. Buzlar eridi ve her yer ıslandı.
- C. Sıcak hava su ihtiyacımızı artırdı.
- D. Buzlu şeyler yiyip içersen hasta olabiliriz.

5. Aşağıdakilerden hangisinin başına "özet olarak" ifadesini yazmak uygun **olmaz**?

- A. temizlik sağlığın en önemli kuralıdır.
- B. bu resimde, öğretmenimiz ders anlatıyor.
- C. müzik ruhun gıdasıdır diyebiliriz.
- D. planlama başarı kapısının anahtarıdır.

6.

Eskimolar dünyamızın buzlarla kaplı kuzey bölgesinde yaşarlar. Fok balıklarının etini, derisini ve yağını pek çok amaçla kullanırlar. Kısacası fok balığı Eskimolar için çok önemlidir. Ancak çevre kirliliği pek çok şey gibi fokların da olumsuz etkilenmesine neden olmuştur.

Yukarıdaki paragrafın kaçınıcı tümcesinde **özetleyen ve sonuç bildiren** bir ifade kullanmıştır?

- A. 1 B. 2 C. 3 D. 4

7. Sinema hakkında konuşan öğrencilerden hangisi, tümcesinde **sonuç bildiren** ifadeye yer **vermemiştir**?

- A. Kısacası ben bu çok sevdim.
- B. Özetle söylemek gerekirse bu sinemada hep güzel filmler izledim.
- C. Sonuç olarak bu sinema çok konforlu ve güzel.
- D. Bu sinemanın koltukları çok rahat.

8. "Bütün gün dolaştık, ----- çok yorgunum." tümcesinde boş bırakılan yere hangisi gelebilir?

- A. bundan önce B. bundan sonra
C. daha sonra D. bundan dolayı

7. **Önem belirten ifadeler** : Konuşurken veya yazarken tümce içinde önemseydiğimiz yerleri öne çıkarmak istediklerimizi belirtmek için kullanılan ifadelerdir.

Önem belirten ifadeler → başlıca, daha iyisi, daha kötüsü, en iyi (iyisi) , en kötü (kötüsü), daha da iyi, daha da kötüsü, özellikle, en güzel, en az, anlaşılacağı gibi, gerekirse, doğaldır ki, bunun için gerekirse, görüldüğü gibi, denebilir ki, unutmayalım ki, bilinmelidir ki, mutlaka, en önemlisi (önemli), en azından, önemli olan, vb. ...

* Aşağıdaki tümcelerde noktalı yerleri yukarıdaki önem belirten ifadelerden uygun olanlarla doldurunuz.

- Derya'nın _____ arkadaşı İrem'dir.
- Her gün _____ iki saat spor yapmalıyız.
- Derslerimin _____ olması için planlı çalışıp düzenli test çözüyorum.
- Doruk bayramda _____ kıyafetlerini giydi.
- Yarın _____ işim kitaplarımı kaplamak olacaktır.
- Aydın'ın _____ ürünü incirdir.
- Bu ayakkabımdan _____ bir ayakkabı daha almak istiyorum.
- Bu başarıyı _____ ailemle de paylaşmak istiyorum.
- Trafikte yapılan hatalardan _____ uykusuz araba kullanmaktır.
- _____ insanın yaptığı iyilikleri unutmasıdır.
- Ormanlar için _____ böyle faydalı işler yapabilirsin.
- _____ tatlı yiyelim tatlı konuşalım.
- Bundan _____ bir şey başına gelemezdi.
- Hava kirliliğinin _____ sebepleri nelerdir?
- Canlıların _____ hayat kaynağı sudur.
- C vitamini pek çok besinde vardır. _____ turuncgillerde.
- _____ çok konuşan çok hata yapar.
- _____ de daha oyuna ısınmadan sakatlanmasıydı.
- Vitaminlerin _____ yararı vücudumuzun direncini arttırmasıdır.
- Yapılan resimler içinde _____ seçip sınıf panosuna astı.
- Sütten yapılan _____ yiyecekler tereyağı ve yoğurttur.
- Burada _____ evimde olduğu kadar mutluyum.
- Orman yangınlarının _____ nedeni dikkatsizliktir.

✱ Aşağıdaki önem belirten ifadelerin geçtiği tümceler kurunuz.

en iyisi	daha iyi	en az	başlıca	en çok	daha kötü	önemli olan
----------	----------	-------	---------	--------	-----------	-------------

- -----
- -----
- -----
- -----
- -----
- -----
- -----
- -----

✱ Aşağıdaki ifadeleri uygun şekilde tamamlayınız.

- Diş sağlığımızı korumanın **başlıca** -----
- Sınıfımızın **en güzel** -----
- Her gün **en az** -----
- Bazı böcekler, mutfağımızda, banyomuzda dolaşabilir. **Daha kötüsü** -----
- Sınıfımızın **en iyi** ----- Çünkü haftada iki kitap okuyor.
- Mutlu olmanın **başlıca** -----
- Okulumuzun **en iyi** özelliği -----
- Bence Atatürk'ün yaptığı yeniliklerden **en önemlisi** -----
- ----- **özellikle** okumak için sessiz ortam seçmeliyiz.
- ----- **daha kötü** bir gün geçirebilirdim.
- ----- **en iyisi** otobüsle gidelim.
- Kullandığımız aletler işimizi **daha iyi** -----

✱ Aşağıdaki paragrafta önem belirten ifadeleri bulup altlarını kırmızı kalemle çiziniz.

Alerji bulaşıcı değildir. Alerjinin başlıca belirtileri vücutta kızarıklık, hırıltılı soluk alma veya karın ağrısıdır. Alerjiden korunmanın en iyi yolu, alerjiniz olduğunu bildiğiniz şeylerden uzak durmaktır. Örneğin, toza alerjiniz varsa en azından odanızı düzenli olarak temizlemeniz bile alerjinizi azaltacaktır.

1. Aşağıdaki tümcelerin hangisinde **önem belirten** bir unsura yer verilmiştir?

- A. Sizlerden biriniz buraya gelir misiniz?
- B. Son çıkan filmi mutlaka görmelisin.
- C. Pazardaki elmalar kividen daha pahalıymış.
- D. Okuldan eve gidecektim ancak servis gelmedi.

2. "Annem tüm yemekleri güzel yapar, özellikle" tümcesini en uygun şekilde tamam – layacak sözcük grubu hangisidir?

- A. bana çok yardımcı olur.
- B. çok temiz bir kadındır.
- C. mantısı çok lezzetlidir.
- D. titiz davranır.

3. ♦ Sude'nin oynadığı oyun satrançtır.
♦ Kadayıfı annem yapar.
♦ Günde iki kere dişlerimi fırçalarım.
♦ Sevgi güzeldir, sevmeyi bilmektir.

Yukarıdaki tümcelerdeki noktalı yerlere aşağıdakilerden hangisi **getirilemez**?

- A. en iyi
- B. en az
- C. en önemlisi
- D. en kötüsü

4. Aşağıdaki tümcelerin hangisinde **önem belirten ifade kullanılmamıştır**?

- A. Ona verebileceğim en güzel hediyeyi aldım.
- B. Bu kitabı okumayı ben de en az senin kadar istiyorum.
- C. Onunla konuşursan bu sene burada çalışabilir.
- D. Boş vaktimiz var, en iyisi havuza gidelim.

5. Aşağıdaki tümcelerin hangisinde, noktalı yere "**başlıca**" yazmak uygun olur?

- A. Dışarı çıkmaktan ... evde hiçbir şey yap – madan oturmaktır.
- B. Ağaçların ... faydası solunum kalitemizi artırmasıdır.
- C. Kış mevsiminde ... ocak ayında İstanbul'a çok turist gelir.
- D. Bu olanlara ben de sizin kadar şaşırdım.

6. I. Yaz tatilini çok severim.

II. Çok sıcak günleri verimli biçimde değerlendiririm.

III. Kitap okurum, müzik dinlerim, akşamları arkadaşlarımla sohbet ederim.

IV. En önemlisi de ailemle vakit geçiririm.

Numaralandırılmış tümcelerin hangisinde **önem belirten** ifade bulunmaktadır?

- A. I
- B. II
- C. III
- D. IV

7. Ailenize vereceğiniz en iyi hediye baş – şarınızdır.
 Bu aralar hava çok soğuk.
 Bu arabanın özelliği yakıtı az tüket – mesidir.

Önem belirten ifadelerin bulunduğu tümcenin yanındaki kutucuklar boyandığında son görünüm nasıl olur?

- A.
- B.
- C.
- D.

8.

- ① Hasan dayının başlıca geçim kaynağı odundur. ② Ormandaki yaşlı ve kurumuş ağaçları kesiyor, yerlerine yeni fidanlar dikeyordu. ③ Hasan dayı, kestiği ağaçları yakındaki keresteciye satıyordu ama taşır – ken çok zorlanıyordu. ④ Ormandan kere – teciyeye kadar giden en kısa yol nehirdi. ⑤ Hasan dayı, en doğrusu kestiğim ağaçları nehir yoluyla taşımak, diye düşündü.

Yukarıdaki paragrafın kaçınıcı tümcelerinde **önem belirten** ifadeler kullanılmıştır?

- A. 1 – 2
- B. 2 – 4
- C. 1 – 4
- D. 4 – 5